

kan tvivles om, at det er i Dissenternes og Religionsfrihedens Interesse, at jeg har stillet Forslaget; men det Ord „Religionsfrihed“ minder mig om en anden Indvending som fremkom af den ærede Rigsdagsmand for Præsts Amts 4de District (Grundtvig), naar han opfattede mine Ord igaar saaledes, som om jeg skulde have sagt, at den enkelte Mand kun har Krav paa den Troessfrihed, som Ingen kan tage fra os; jeg fremhævede udtrykkeligt at Individet har Krav paa Troess befrielses-Frihed, og at der i en Lov slet ikke kan være Tale om Individets Troessfrihed; men at, naar Taleren bliver om Religionsfrihed, saa komme vi ind paa Religionsfamsfundets Gebeet, og saa maa Individet underordne sig de organiske Samsfundslove, som Religionsfamsfundet vil opstille. — Jeg skal aldeles ikke tale om, hvem der skal stemme for mit Forslag eller for Udvalgets Fleertals Forslag, om det skal være dem, som ville have borgerligt Ægtefæb eller dem, som ikke ville det. Jeg troer overhovedet, at ved alle disse 3 Forslag er Sagen stillet noget skjævt for os, jeg troer, at den eneste rigtige Vej vil være den, som er anvist baade ved Reformatorenes Bestræbelse, og som man har staaet ind paa allerede for Marhuzdreder siden i Holland, at man lod den verdslige Deel af Ægtefæbet ligge hos Dyrigheden og lod den kirkelige Deel ligge der, hvor den skulde være, hos vedkommende Kirkes Samsfundspræst, Forstander eller hvad han kaldes, og saa staaer kun det Spørgsmaal tilbage, om Staten vil opgive den kirkelige Deel af Ægtefæbet eller ikke; det er et ganske andet Spørgsmaal, men Staten maa altid opgive den kirkelige Deel af Ægtefæbet, der, hvor selve Bielsen er umuliggjort ved den Stilling, hvori det religiøse Samsfunds Individ er stillede i Staten til en given Tid. Man har aldrig anerkjendt den kirkelige Bielse for ubetinget nødvendig til at constituere et gyldigt Ægtefæb, men man har paa staaet, at den kirkelige Bielse var nødvendig til det kristelige Ægtefæbs Stiftelse; det er kun det, jeg vil, at derover skal man lade ethvert Religionsfamsfund skaffe og valte, men lade dem selv raade over den Maaade, hvorpaa de ville lade den kirkelige Bielse fuld-

byrde; men Staten skal ikke, saalænge som den siger, at i Følketskirken constitueres Ægtefæbets borgerlige Gyldighed ved kirkelig Bielse, efterdi Staten har opgivet den borgerlige Andeel i dets Stiftelse, hvilken Staten har opgivet siden 1799, men ogsaa først da, saalænge, siger jeg, som Staten fastholder Bielsen i Følketskirken, som det dannende Moment for Ægtefæbets Stiftelse, saalænge kan Staten ikke træde ind i de ordnede Troessfamsfund, som selv have en Kirkestyrelse, og sige til dem: I skulle ikke have Lov til paa samme Maaade med borgerlig Gyldighed at slutte Ægtefæb i Eders Troessfamsfund, men I skulle være forpligtede til at gaae op paa Raadstuen og der foretage en Bielsesact efter de Bestemmelser, som Staten vilkaarligt foreskriver. Men der gives et vist Punkt, hvor det bliver nødvendigt for Dissenterne at forhandle med den borgerlige Dyrighed, det er der, hvor den kirkelige Bielse er umuliggjort, fordi de selv ikke have nogen Kirkeorden, som tilstøder den. Men, siger man, Staten kan ikke være tjent med en saadan Kirkeorden; ja, Staten kan være tjent med den Kirkeorden, som her er sigtet til, thi jeg skulde dog mene, at det er Statens Ret at give Constitution til den Forstander for et Troessfamsfund, som vil gjøre Fordring paa at repræsentere Samsfundet ligeoverfor Staten og at handle paa dets Vegne, og uden en saadan Autorisation fra Statens Side, kan intet Medlem træde i Spidsen for et Religionsfamsfund som dets Forstander. Naar der at er af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Mourier) er talt om den ringe Garantie, Staten har i de 6 Menighedsmedlemmer, som jeg indfører i Loven, saa troer jeg rigtignok, at man ved den Opposition, som derimod er reist, ned sætter Betydningen af det hele Retsvidnesforhold, som Staten selv ellers har etableret. Hvorfor Staten har forlangt særegne Egenkaber hos de Mænd, den hidtil antager til Forlovere, foreligger jo ikke her; derom er her aldeles ikke Tale, disse Grunde ere desuden af en anden Art, men her er kun Tale om dette, at ethvert Religionsfamsfund, for sine kirkelige Handlingers Fuldbyrkelse skal stille den samme Retsstikkerhed, som Staten forøvrigt fordrer, der, hvor